

Misijonska **obzorja**

POGLED PO SVETU

04 | leto 37 | avgust 2023 |

Spoštovani bralci Misijonskih obzorij,

v poletnem času si običajno izberemo kakšno lahko prijetno branje in si vzamemo nekaj časa zase in za dobro počutje. Mnogi so si vzeli nekaj časa za oddih in odpotovali na počitnice. Nekateri pa si tega niso mogli privoščiti in so ostali doma ter skušali čas počitnic preživeti čim bolj prijetno in koristno.

V tem času se več misijonarjev in misijonark vrne za nekaj časa na »dopust«, da si naberejo novih moči za nadaljnje delo. To je tudi čas, ko naredijo temeljit pregled zdravstvenega stanja in si priskrbijo zdravila, ki jim v misijonih niso dosegljiva. Je čas za obiske prijateljev in misijonskih podpornikov, da jim poročajo o njihovem delu, skrbeh in potrebah ter prosijo za nadaljnjo pomoč.

Zadnjo soboto v mesecu juniju je v Črenšovcih potekalo srečanje misijonarjev in misijonark. Pripovedovali so o njihovih doživetjih in željah, predvsem pa smo prisotni lahko občudovali njihovo zagnanost in neustrašnost, saj so kljub vsem težavam in nemoči izžarevali pravo veselje.

V tej številki sta prispevka, ki pa žal ne opisujeta ničesar spodbudnega. Laiška misijonarka Polona Dominik poroča o razmerah v regiji Tigray v Etiopiji, kjer prebivalci trpijo zaradi vojnega nasilja, posledica tega pa je strašanska revščina. Ljudje se lahko preživljajo le s humanitarno pomočjo in

pomočjo verskih ustanov. Salezijanci se še posebno trudijo zbirati pomoč in jo usmerjati v te kraje. Iz Ukrajine, kjer vojna divja že leto in pol, pa nam Marijina sestra s. Barbara Peterlin poroča o usodi razseljenih Ukrajincev, ki so izgubili svoje domove in o njihovem trpljenju. Vsaka vojna siromaši dostojanstvo človekove osebe in povzroča hudo materialno in notranjo duševno stisko. Gre za vprašanje zla in pohlepa nekaterih ljudi, ki povzročajo hudo trpljenje in duševno stisko. V obeh primerih bodo te posledice trpeli najmlajši, ki niso krivi za odločitve odraslih oseb. Posledice pa bodo občutne še v naslednjih generacijah.

Ob obisku Centralno afriške Republike so nas seznanili z nemočnim stanjem skrajne revščine, ki jo povzročajo ponavljajoče državljanske vojne in napačne politične odločitve. Državni voditelji, ki niso mogli poskrbeti za red v državi so najeli skupino Wagner, da bi zanje poskrbela. O tej paravojaški skupini smo, odkar divja vojna v Ukrajini, veliko slišali. Od kod jim denar za tako vojaško moč? V tej državi so jim kot plačilo za njihovo delo zagotovili najboljše rudnike diamantov in zlata. S tem financirajo svoje vojaške podvige po vsem svetu. Iz Rusije pa uvažajo bencin in nafto, ki ju na črnem trgu prodajajo prebivalcem po nižjih cenah od državnih, kar jim prinaša še dodaten zaslužek. Tu so

tudi Kitajci, ki posojajo denar za različne infrastrukturne projekte, katere potem sami zgradijo, država pa že ne more več odplačati teh posojil. Tako postajajo popolnoma odvisni od drugih in večni dolžniki tujemu kapitalu.

Prilika o pšenici in ljuljki, ki smo jo pred kratkim poslušali pri nedeljski maši, je zelo zgovorna. Zlo in dobro bosta sobivala do konca časov in zla ne bomo izkoreninili s še hušim zlom in nasiljem. Naše poslanstvo mora stremeti po širjenju kulture ljubezni in strpnosti. Če bomo sledili Jezusovemu zgledu bomo naredili veliko več, kot pa z močjo in nasiljem.

Letošnje leto bomo praznovali še en okrogli jubilej in to je 100-letnica začetka izhajanja glasila *Katoliški misijoni*.

Po 64-letnem izhajanju v Sloveniji in Argentini so po sklepu dveh Misijonskih simpozijev v Sloveniku v Rimu in v Tinjah na Koroškem določili, da se misijonski vseslovenski list ponovno tiska v Sloveniji pod imenom *Misijonska obzorja*, ki od leta 1987 neprekinjeno izhajajo v šestih številkah letno.

Naj bo nadaljevanje izhajanja Misijonskih obzorij še naprej blagoslovljeno.

Želim vam prijetno branje!

Pavle Novak CM

Ščititi je treba čredo, ne volka v ovčji koži

PIŠE DR. MATIJA NARED

V tokratnem zapisu se bomo dotaknili nekaterih tem, ki se nam ponujajo skozi vse nestrpnejša in agresivno nastrojena ideološka gibanja, v večini podprta s strani glavnih in odmevnih medijev, korporacij ter tudi mnogih javnih ustanov. Ti ideološki sistemi so načeloma zelo vztrajni in usmerjeni na mlade, kateri se lažje prepričajo, še posebej zaradi tega, ker se prikazuje, da so te ideje napredne in pravične, v skladu z vsemi novodobnimi vrednotami. Pa vendarle ni ravno tako. Gre za anomalije, ki vodijo v krizo vrednot, v razkroj družine in še kam drugam. Vse se namreč začenja počasi, zavito v celofan idej o vključevanju, proti nasilju ... in napol prikrito, na koncu pa privede do raznoraznih pritiskov in kot bomo videli, tudi do izgube služb.

Začnimo z zgodbo iz Združenih držav Amerike. David Bloch, trener deskarjev na snegu na javni šoli Woodstock Union, je bil odpuščen iz službe zaradi izražanja stališč v povezavi z biološkimi razlikami med moškimi in ženskami v športu in zaradi izjave, da je spol določen s kromosomi določene osebe. Trener se je namreč na poti na tekmo vanje vključil v pogovor dveh študentov športnikov, kjer je izrazil svoje mnenje, da ni pošteno, da biološki moški tekmujejo proti biološkim ženskam v atletiki. Študentka, ki je tudi sodelovala v pogovoru, pa je odgovorila z besedami, da je to stališče transfbno. Bloch se je odzval z navedbo, da imajo samci in samice različen DNK, zaradi česar razvijajo različne fizične lastnosti. Dodal je, da te razlike prispevajo k temu, da imajo moški na splošno prednost v atletskem tekmovanju v primerjavi z ženskami. Pogovor naj bi trajal vsega skupaj manj kot tri minute in ni povzročil nobenih motenj pred, med ali po tekmovanju ali med vožnjo z avtobusom domov. Dan kasneje je bil Bloch odpuščen (in to brez možnosti pritožbe), ko so mu povedali, da obstaja pritožba glede pogovora o sodelovanju transspolnih oseb (transspolne osebe so npr. moški, ki sami sebe razumejo kot ženske, ali ženske, ki same sebe razumejo, kot da so moški). Njegov pogovor naj bi namreč kršil politiko proti nadlegovanju in ustrahovanju. Torej, ker je Bloch zgolj izrazil svoje mnenje, da so moški

in ženske biološko različni, in dvomil o primernosti najstniškega moškega, ki tekmuje z najstnicami na atletskem tekmovanju, so ga uradniki šolskega okrožja protustavno odpustili. Medzgodba: Na tem mestu se na hitro ozrimo na zelo odmeven primer fanta (čeprav je očitno, da je teh primerov več), kasnejšega »dekleta« Lie Thomas, plavalca, ki se je pri dvajsetih letih odločil, da je dekle in je želel ter začel plavati pod okriljem univerze v ženski ekipi. Lia Tomas je sicer normalno razvit fant z vsemi moškimi atributi. Nase je dal le ženske kopalke. Kljub nasprotovanju mnogih ga je vodstvo univerze uvrstilo v žensko ekipo. Glede na to, da je visokorasel in normalno razvit fant, je z lahkoto zmagoval v ženski konkurenci. Njegovi zagovorniki so se sklicevali na pravico do vključenosti. Poštena pravila pri igri jih niso kaj prida zanimala. Niti jih niso zanimala dekleta, ki so se mnogo let trudila za uspeh v plavanju, na koncu pa jim moški, ki si domišlja, da je ženska, pobere vsa zlata odličja. Hvala Bogu je ta anomalija v ženskem športu sprožila debate, ki so na koncu pripeljale do tega, da je plavalna krovna organizacija sprejela pravila, ki bolj jasno določajo, kdo je moški in kaj ženska in ubranila možnosti poštenega boja na tekmovanjih. Pri odločitvi so se sklicevali na pravičnost. Za to je glasovalo nekaj več kot 70 % odgovornih. Prepričan pa sem, da se bo ta številka z leti zmanjševala.

In dalje o Davidovi zgodbi: pravniki se pri pomoči Davidu za doseg prave pravice sklicujejo na prvi amandma, ki vsem Američanom zagotavlja, da lahko svobodno izrazijo svoje poglede na zadevo, ki vzbuja globoko zaskrbljenost javnosti, ne da jih za to vlada kaznuje. V bistvu gre pri njegovem primeru za neustavno nadlegovanje in kaznovanje javnega uslužbenca. Nesrečni gospod Bloch pa seveda ni osamljen primer preganjanja s strani prebujenjskih ideoloških skupin in ideologij. Te ideologije so močno prisotne tudi v mnogih ameriških korporacijah. Pa naj gre za nasprotovanje svobodi govora ali pa izražanju verskih stališč. Seveda se to ne dogaja samo v Ameriki. Podoben primer je Britanka Kristie Higgs, ki je zaradi objave na svojih družbenih omrežjih, da nasprotuje raznim novodobnim ideologijam, predvsem temu, da spol ni določen z rojstvom, kar so hoteli vodilni vključiti v šolske programe, izgubila službo. Zaskrbljujoče je to, da je bila zaposlena v krščanski anglikanski šoli v Fairfordu v Gloucestershiru. Za svoje pravice izražanja se je borila kar nekaj let. Na koncu je tožbo le dobila z obrazložitvijo, da sta "svoboda izražanja prepričanja (verskega ali drugega) in izražanje stališč v zvezi s tem prepričanjem bistveni pravici v kateri koli demokraciji, ne glede na to, ali je zadevno prepričanje priljubljeno ali splošno in tudi če je njegovo izražanje lahko žaljivo." Ljudje Božji, kam smo prišli. K nam takšna preganjanja prihajajo preko idej o omejevanju sovražnega govora. Za nekatere je sovražni govor že to, da ne govorimo tako, kot mislijo sami. Bodimo pogumni. Ta pogum ne bo reševal nas, reševal bo naše otroke. Njih gledajo volkovi, ne nas.

(Povzeto po člankih, objavljenih na: <https://www.catholicnewsagency.com>)

Misijonarka se spominja

POGOVARJAL SE JE JANKO JOŽEF PIRC

V mesecu avgustu bo Marija Sreš, ki je skoraj štirideset let misijonsko delovala v Indiji v Gudžaratu med staroselkami, praznovala osemdesetletnico življenja. Gudžaratske žene je učila brati in pisati, še posebno pa jih je spodbujala in jim dvigala zavest o njihovem dostojanstvu in pravicah. Veliko je pisala v različnih jezikih, predvsem pa v Gudžaraščini, da so domačini lahko brali v svojem jeziku. Po odhodu iz Indije sedaj živi v svojem ljubem Prekmurju. Ob njeni obletnici smo jo povabili, naj nam poda nekaj svojih misli.

Kakšno je bilo vaše otroštvo v Bratonicih, v prelepem Prekmurju?

Bilo je srečno otroštvo, čeprav smo bili po današnjih standardih revni. Bili smo kmetje, komunistična oblast pa nas je prezirala, ker smo bili katoličani. Vendar so nam starši dali močan občutek za vrednote in globoko vero. Zato smo bili kot otroci srečni in varni.

Kdaj ste prvič slišali za misijone in začutili svojo poklicanost?

Pravijo, da k vsakemu poklicu največ pripomore mati. K mojemu je prav zagotovo. Ko smo delali na polju, nam je mama pripovedovala zgodbe, tudi tiste o misijonarjih v daljnih deželah in to me je spodbudilo k razmišljanju. Obenem sem rada brala zgodbe v Zamorčku, nekdanji misijonski reviji, ki je bil shranjen na

našem podstrešju - in počasi je bilo posajeno seme.

Že kot otrok sem si iz srca želela dvoje – želela sem se izsolati in hotela sem posvetiti svoje življenje Božjemu Kraljestvu tam daleč v tuji deželi.

Misijonska pot vas je vodila preko Dunaja, Španije in ZDA v Indijo. Kako je padla odločitev za Indijo?

Ne pozabite, da sem odrasčala v komunistični Jugoslaviji, kjer vas je že misel, da bi bila katoliška misijonarka, lahko poslala v zapor. Tako sem spoznala, da bom morala zapustiti domovino, da bom lahko sledila svojim sanjam. Izvedela sem, da v Javierju v Španiji obstaja ženska kongregacija, ki nima uniforme. Tako smo tri dekleta odšle v Avstrijo, od tam pa v Španijo. Ko sem bila

že na poti na Japonsko – in se učila angleščine v ZDA - smo izvedele, da bi Indija dala vizum osebam iz Jugoslavije, ker sta bila Nehru in Tito skupaj v gibanju neuvrščenih. Tako sem prišla v Indijo, ki je zaradi angleškega izkoriščanja takrat onemogočala vstop belim misijonarjem.

Vaše glavno delo v Indiji je bila vzgoja indijskih žensk za samostojnost in pismenost. Kako ste prepoznali to potrebo?

Približno v času, ko sem vstopila k Misijonarkam Kristusa Jezusa, se je končal drugi vatikanski koncil, ki je popolnoma spremenil naš pogled na stvari. Papež Pavel VI. je pozval redovnike, naj zapustijo varnost svojih samostanov in zaživijo z reveži. V Gudžaratu v Indiji, za kamor sem dobila vizo, naj bi delala v naši šoli, vendar sem vztrajala, da bom delala z revnimi na podeželju. Za podaljšanje oz. ohranitev vize za Indijo sem po škofovem nasvetu diplomirala iz gudžaratske književnosti in se potem potopila s sestrami v plemensko podeželje v Sabarkanthi, severnem Gudžaratu. Na začetku je bilo zelo težko, skoraj nemogoče. Živele smo v majhni

hišici iz blata in tako vročina kot način življenja pa tudi primitivna miselnost ljudi, vse je delovalo proti meni; ampak počasi, počasi se je vse to spremenilo. Ženske, ki so nas na začetku gledale z nezaupanjem in strahom, so nas sprejele kot 'sestro' in mene poimenovala Marijaben. Ben je gudžeratska beseda za »sestro«. Resnično so mi dale svoje oči in jaz sem jim dala svoje srce.

Napisali ste tudi kar nekaj knjig v treh jezikih – v gudžaratščini, angleščini in slovenščini, pa tudi v španščini. V katerem jeziku se pri zgodbah najlažje izražate?

Dolga leta sem pošiljala kratke članke o svojem misijonskem delu v indijske lokalne časopise, Misijonska obzorja, Družino in Ognjišče. Ti članki so bili v angleškem ali slovenskem jeziku. Potem sem spoznala, da moje staroselke nimajo česa brati v svojem maternem jeziku, gudžaratščini. Zgodbe, ki so bile na razpolago, so bile večinoma mitološke in le malo pomembne za njihova dejanska življenja. 'Daj nam zgodbe, s katerimi se lahko poistovetimo', so me prosile. Tako se je vse začelo – moja prva knjiga v gudžaratščini je petnajst zgodb, ki temeljijo na njihovih življenjih, iz dogodkov, ki so se dejansko zgodili. Eden največjih gudžeratskih pisateljev (ki je pozneje postal moj dober prijatelj), mi je rekel: »Marija, naredila si tisto, česar si nihče od nas ni upal. Staroselke ste prinesli v gudžeratsko literaturo.« Kot sem že povedala, so bile glavni zagon za moje pisanje moje 'Adivasijke' – pripovedovati njihove zgodbe svetu, pokazati drugim, kako bogata in zapletena so njihova življenja, zbuditi v njih ponos na lastno kulturo. In mislim, da sem uspela. Za vsa svoja literarna dela v gudžeratščini sem prejela številne nagrade. Še posebej sem bila vesela, ko je leta 2005 Gudžeratska Literarna Akademija v posebni izdaji v gudžaratščini izdala 'Tam, kjer kesude cveto' in jo uvrstila med sto najpomembnejših knjig v gudžeratski književnosti.

Večina mojih knjig je prevedenih v slovenščino, a naj omenim le dve: *Pod krošnjo stare jablane* (Iskanje, 2015) obravnava ženske zgodbe z vzhoda in zahoda. *Misijonarka pripoveduje* (Buča, 2019) pa je zbirka mojih razmišljanj in izkušenj kot misijonarka v 40 letih. Ta dela so bila razlog, da sem leta 2021 v Trstu prejela nagrado Nadje Maganje.

Ste še v stiku z ljudmi, s katerimi ste delali? Se je v njihovem življenju kaj spremenilo?

Ne, nisem več v stiku z ljudmi, s katerimi sem delala. Kot morda ne veste, mi je indijska vlada preklicala vizum za bivanje, kar je pomenilo, da nisem mogla več ostati in delati med svojimi staroselkami. To, da sem jih morala zapustiti, mi je zlomilo srce. Kljub temu pa sem nekaj let iz Slovenije hodila za kratek čas mednje, da bi bila z njimi in jih spodbujala. Imela sem srečo, da sem imela lokalne pomočnice, ki so naprej opravljale naše delo. Danes mi starost in slabo zdravje preprečujeta potovanje v Indijo.

Ali je prišlo do sprememb v njihovem življenju?

Da, prav gotovo. Po mojem sta dve pomembni spremembi: samooskrba, torej da ekonomsko lahko stojijo

samozavestno na svojih nogah. In drugič, zavedajo se svojega dostojanstva in lastne vrednosti. In rada mislim, da so moja leta z njimi pripomogla k temu v nemajhni meri. Štiridesetletna izkušnja misijonskega dela v Indiji gotovo spremeni človeka.

Kaj se vam zdi največja sprememba pri/v vas?

Danes sem ženska, ki je nekaj dosegla in živi s tem zadovoljstvom uspeha. Ampak nisem samo dajala, sem tudi veliko prejela.

Indija me je oblikovala tako, kot reka oblikuje svoje kamne, kakor morje oblikuje svojo obalo in svoj pesek. Zato enačim svoje bivanje v Indiji z darilom. Vsa darila-dari pomenijo odnos. In največje darilo so mi dale moje staroselske ženske. Kljub revščini, težavam in bridkosti svojih dni so življenje vedno cenile kot darilo, vedno so bile hvaležne zanj.

In ko zdaj ob 80. letnici svojega življenja pogledam svoje življenje in njegove vzpone ter padce, si tiho rečem: "Hvala ti, moj Bog, za ta dar, za moje življenje."

Ob njeni 80. letnici ji tudi mi voščimo » še na mnoga leta«, naj jo Bog še naprej spremlja in blagoslavlja v svojem življenju!

1973 – 11 Poklic službe (483)

LETA 1973 PIŠE FRANC SODJA

Res, časi se spreminjajo, tudi za misijone se spreminjajo. Ne le v tem pogledu, da s porastom nacionalizma osveščenim misijonskim narodom postaja misijonar vsak dan bolj tujec, ampak tudi v pogledu misijonskega dela samega.

Včasih je bilo samo po sebi razumljivo, da je misijonar bil »poganom« vse. Bil je učitelj, bil je krušni in duhovni oče. Tudi naše predstave o misijonski pomoči so pobarvane s to miselnostjo. Čeprav smo že zdavnaj vsaj načelno pokopali usodno zmoto, da je treba poganskim narodom obenem s krščanstvom prinesiti tudi evropsko omiko, je vendarle še ostalo, da prihajamo k njim kot dobrotniki, vodniki, tolažniki in jim z viška delimo obleko, kruh in Božjo besedo. Iz te miselnosti je kaj razumljivo, da je bilo vse delo v rokah evropskih misijonarjev. Redovne družbe – škofijski duhovniki so bili redki v misijonih, so poslale goreče in morda povprečno izobražene misijonarje, za škofo so izbrale najsposobnejše in ta ekipa novodošlih misijonarjev je vzela v

oskrbo celotno misijonsko pokrajino v vsakem pogledu, škof je vladal, misijonarji so bili v svoji nedvomni gorečnosti delivci materialnih in duhovnih dobrot »nevednim«, »ubogim«, »poganom«. Danes mnogi, tudi preprosti ljudje v tretjem svetu dajo vedeti, da jih ti darovi zviška ponižujejo. Če so si v Zambiji postavili naši misijonarji za pravilo, da sami ne delijo nobenih materialnih podpor, ampak mora to storiti domača mlada Cerkev sama, so že nakazali novo pot, ki popolnoma upošteva mentaliteto ljudi tretjega sveta. Pa še več: to je pogled v prihodnost, saj je treba mladim Cerkvam pomagati do samostojnosti. Dokler pa bodo v vsem odvisni od tujih misijonarjev, do svoje samostojnosti ne bodo prišli. Zato danes došli misijonarji ne morejo biti več »vladarji«,

»bogatini«, ki z bogate evropske mize delijo drobtine krščanske ljubezni, ampak morajo postati služabniki domače Cerkve.

Veliko nekdane romantike s tem odpade. Treba pa je imeti več evangelijskega duha in več notranje zrelosti in moči, kdor hoče biti danes misijonar-služabnik.

Podrejen mora biti domačemu škofu. Voditi ga mora misel, da je prišel na pomoč, ker je tamkajšnja mlada Cerkev šele komaj vzbrstela ali vsaj še ni zmožna polno zaživeti brez pomoči od zunaj. Da k temu spada vživetje v mentaliteto ljudi, vsajanje evangelija v tamkajšnjo kulturo in popolna pozaba na svojo lastno omiko, je po sebi razumljivo.

»Prišel sem, da služim,« je rekel Kristus sam. In se je vživel v vso človeško bedo in preživil z nami ljudmi vse, kar je človeškega, izvzemši greh. To je kažipot novega misijonarja: postati vsem vse, kot je storil prvi največji apostol med »pogani« sv. Pavel.

Vloga laikov v pokoncilskem misijonskem poslanstvu katoliške Cerkve

P. MARI OSREDKAR

Dokumenti zadnjega koncila na več mestih spregovorijo o laikih. Laiki niso več pasivni prejemniki duhovnih storitev, temveč aktivni udeleženci v življenju Cerkve. Mirno lahko celo napišem, da njihova vloga postaja ključna pri soustvarjanju Božjega kraljestva na zemlji.

Če se je v preteklih desetletjih komu zazdelo, da so laiki dobili zgolj vidno vlogo pri bogoslužju, naj prešteje, koliko laikov je sedanji papež Frančišek postavil na odgovorna mesta v Rimski kuriji, naj se seznani z vlogo župnijskih svetov pri pastoralnem delu in naj pogleda katoliške ustanove, na primer medije, ki jih vodijo katoliški laiki in bo spoznal pomen laikov v Cerkvi. Oglejmo si najprej doktrinalno osnovo za spremembe. V *Dogmatični konstituciji o Cerkvi* je celotno četrto poglavje posvečeno vlogi laikov v Cerkvi. Od 30. do 38. člena nam koncilski očetje sporočajo, da so tudi laiki v Cerkvi poklicani, da s svojim krščanskim življenjem sodelujejo pri odrešenju ljudi. Pomembna je opomba, da se morajo za opravljanje odgovornih vlog v Cerkvi izobraževati in duhovno vzgajati. Izobrazbo lahko pridobijo z udeležbo na teoloških tečajih ali s študijem teologije na fakulteti, duhovno pa zorijo s pomočjo duhovnih voditeljev oz. na duhovnih vajah. Dokument poudarja, da laiki v svetu, kjer delujejo, lahko uspešno pričujejo za Božje kraljestvo. Pričevanje, kot način oznanjevanja, je pomembna novost v koncilskih in pokoncilskih dokumentih, ki govorijo o misijonih. *Odlok o misijonski dejavnosti* v 41. členu spregovori o različnih priložnostih, ki jih imajo laiki za oznanjevanje Kristusovega veselega oznanila. Priložnost imajo, da se aktivno vključijo v misijonsko dejavnost Cerkve in sodelujejo

z duhovniki in redovniki. Laiki torej niso konkurenca klerikom! O odnosu laikov do hierarhije v Cerkvi lahko beremo v 37. členu *Dogmatične konstitucije o Cerkvi*. Laiki bodo svoje poslanstvo izpolnili samo, če bodo sodelovali s kleriki. Še bolj jasno o njihovi vlogi in priložnostih govorita dokumenta *O evangelizaciji* in *Odrešenikovo poslanstvo*. Prvega je napisal papež Pavel VI., drugega pa zdaj že sveti papež Janez Pavel II., ki je idejo o poslanstvu laikov nadalje razvijal v svojem nauku. Spodbujal je laike, naj se vključijo v različne pastoralne dejavnosti Cerkve, kot so kateheza, karitativno delo, evangelizacija, politično angažiranje in podobno; prav tako pa lahko laiki uresničijo svojo misijonarsko poklicanost. V nadaljevanju si bomo pogledali, kako so slovenski katoliški laiki dejavni v misijonskem delu v svetu. V letu 2023 aktivno deluje v misijonih 43 slovenskih misijonarjev: 4 škofijski duhovniki, 13 redovnih duhovnikov, 23 redovnic in 3 laiški misijonarji. Število slednjih se bo komu zdelo majhno, vendar je potrebno upoštevati podatek, koliko laikov je delovalo na misijonskem področju za krajši čas. V okviru Misijonskega središča Slovenije deluje skupina *Sled*, ki povezuje laike kandidate za misijonsko poslanstvo, preverja njihovo poklicanost in jih seznaja ter izobražuje za misijonsko delo. Priprava zajema različna področja, ki nudijo kandidatom okvirna

spoznanja za njihovo osebno rast in poznavanje misijonskega dela. V času priprave voditelji skupine spremljajo kandidatov razvoj, ki ga skupaj s posameznikom vrednotijo na podlagi rednih pogovorov. Zadnjih nekaj let ni več obvezna priprava dve leti in odhod v misijone za tri leta, ampak je priprava v skupini *Sled* eno leto in potem odhod v misijone za vsaj eno leto. V zadnjih dvajsetih letih je bilo v program skupine *Sled* vključenih približno 150 kandidatov, ki so v času priprav razločevali svojo željo odhoda v misijone. Od omenjenih 150 kandidatov, ki so se vključili v skupino, je približno petina prejela misijonski križ in odšla v misijone, druge pa je pot peljala v drugo smer. Misijonska pisarna v Ljubljani vodi evidenco, koliko laikov je odšlo v misijone in za kakšno obdobje. Od leta 2006 do 2023 je odšlo v misijone 23 laikov, ki so se po misijonskem stažu vrnili v Slovenijo. V omenjenem obdobju je skupno iz Slovenije odšlo v misijone 50 misijonarjev, od tega kot rečeno 23 laikov, kar je skoraj polovica. Res, da so se laiki hitro vrnili in da so trenutno v misijonih aktivni le trije slovenski laiki, ampak lahko vidimo, kako se vloga laikov na misijonskem polju povečuje. V slovenski Katoliški Cerkvi, kakor tudi v zahodnem svetu, opazamo velik upad duhovniških in redovniških poklicev. Cerkev vodi Sveti Duh, zato smo lahko prepričani, da je po Božji volji, da Katoliška Cerkev ne bo več dvorazredna družba, kjer je vse v rokah klerikov, temveč, da prihajajo časi, ko bodo laiki imeli veliko več pravic, hkrati pa tudi veliko več dolžnosti pri gradnji Božjega kraljestva na zemlji.

Beda in životarjenje

POLONA DOMINIK, LAIŠKA MISIJONARKA, ETIOPIJA

Obiskala sem Tigray na severu Etiopije, kamor se ni dalo potovati skoraj tri leta. Marca 2020 zaradi pandemije, potem pa se je novembra 2020 začela še kruta vojna, ki je prinesla virus nasilja in nenehnega strahu. O težavah zaradi vojne sem pisala s pomočjo občasnih sporočil ali slik, če smo jih uspeli poslati. Komunikacija je bila dolgo časa onemogočena, vedeli smo le, da je hudo, da nimajo sredstev za preživljanje, da so vse ustanove zaprte, vključno z bankami, trgovinami ...

Dolgo se ni dalo dobiti ničesar za življenje, pošiljanje hrane so pogosto onemogočali, če je kje bilo kaj naprodaj, je bilo po trojni ceni. Tako je večina prebivalstva trpela lakoto in to še kar traja, saj še vedno nimajo dohodkov. Tudi tisti, ki imajo »službo«, so bili dve leti brez plač. Celo državni uslužbenci so bili dve leti brez dohodkov. Zaradi pobojev po različnih delih Tigraya so številni bežali v sosednji Sudan ali v Tigrayska mesta, kjer ni bilo toliko napadov in so se lahko zatekli v razne ustanove, kot so šole ali v kakšne domove. Do tedaj samostojni in delavni ljudje so naenkrat postali brezdomni in odvisni od pomoči. Tudi prej »bogati« so sedaj revni.

Po vsem tem času sem se končno lahko podala na pot skupaj s salezijancem Cesarom Bullo, direktorjem salezijanske Razvojne pisarne, ki je bil pred skoraj 50 leti prvi, ki je začel delo salezijancev v Etiopiji, prav v Tigray regiji, kjer so danes štirje salezijanski misijoni. Ob začetku vojne je kljub mnogim težavam in poskusom vlade, da prepreči pomoč Tigrayu, takoj mobiliziral zbiranje sredstev po celem svetu in pošiljanje humanitarne pomoči. Tudi Slovenci vseskozi prispevamo in pomagamo. In sedaj smo se lahko na lastne oči prepričali kakšno je stanje, kako so ljudje, različne skupnosti, ki lačnim posredujejo zbrano pomoč in kaj še potrebujejo, kako delati naprej in kaj so prioritete.

Prvi dan smo z letalom prispeli v Shire, mestece, kjer je bilo pred vojno več kot 200.000 prebivalcev, sedaj pa je poleg domačega prebivalstva še

okoli 500.000 pribežnikov, beguncev. To je četrt Slovenije, ogromna množica ljudi, ki čakajo na boljše čase. Mir je podpisan, a pravijo, da je ta podpis za mnoge brezpredmeten, saj se še vedno ne morejo vrniti domov. V mnogih vaseh so še vedno eritrejski vojaki, ki so si vasi prisvojili in če bi šli domačini tja, bi bili zagotovo ob življenje. Glede na grozote, ki so jih počeli eritrejski vojaki (in jih še vedno počnejo), si nihče ne želi niti blizu, čeprav v tukajšnjih zatočiščih živijo v pravi bedi. Nekateri si ne upajo domov, ker je vse uničeno in pokradeno, brez kakršnih koli možnosti in infrastrukture. Možnost preživetja, tudi brez vojakov, je tam neznatna. Šli smo pogledat, kje in kako nekateri živijo. Neki ostareel gospod je rekel, da ne želijo pomoči, da želijo sami zase skrbeti. Želijo nazaj svoj dom in svojo samostojnost, biti tako dolgo odvisen od pomoči je poleg lakote enako huda bolečina. Zatočišč v Shire je veliko,

večinoma so v šolah ali kar pod šotori oziroma nekaj razprostrtimi platni. Brez vode in drugih osnovnih potrebščin. Hrana? Kar raznim sestram ali salezijancem uspe dobiti in razdeliti. Kaj pa ostale dobrodelne nevladne organizacije, ki jih je na stotine v Etiopiji? Ljudje pravijo, da so od največje organizacije za razdeljevanje hrane v šestih mesecih dobili hrano le dvakrat. Od Unicefa so vsaj nekateri dobili t.i. »non-food items« (npr. torbice, latorje, odeje ali kaj podobnega za bivanje) ... Ljudje so zelo jezni na te velike organizacije, ki se vozijo z velikimi avti, jedo v največjih hotelih in v zatočiščih postavijo velik plakat, kaj drugega pa od njih ni, pravijo. Pred kratkim je izbruhnila novica, da je bilo večina hrane od ZN pokradene – pokradli so jo različni trgovci, ki jo prodajajo za svoj dobiček. Ko se je to izvedelo, se je zablokirala vsa pomoč s strani ZN in tako dobijo ljudje še manj od nič. Don Boskovi salezijanci so skorajda edini, ki so takoj in brez nepotrebnega hrupa in birokracije pošiljali pomoč v obliki hrane od samega začetka vojne pa vse do dandanes. Tudi sama sem priča zbiranju sredstev in nakupovanju zaloga. Takoj, ko se nabere dovolj blaga za nekaj kamionov, pošljemo

konvoj iz Adis Abebe v daljni Tigray. Pred letom in pol, ko je bila zvezna vlada v vojni s Tigray in odločena, da jih uniči, je zaradi pomoči v Tigrayu salezijance celo zaprla in obsojala. Sedaj ta ista vlada prosi salezijance, naj prispevajo v vladni lonček za pomoč revnim v Tigray. Razumi, če moreš ... Kakorkoli, mi delamo in ponosna sem, da smem biti del te pomoči in da mnogo dobrotnikov v Sloveniji prispeva za hrano. WFP vsaj toliko pomaga, da salezijancem nudi svoje kamione in prevoz, ki bi nas stal skoraj toliko kot vsa nakupljena hrana.

Če ostanem še nekoliko v Shire, naj še povem, da so po dolgih treh letih brez pouka salezijanci pred nekaj tedni končno lahko odprli razrede in začeli s poukom. Povpraševanje in zanimanje je ogromno, saj je večina šol polnih beguncev in možnosti za pouk ni veliko. Vlada je sicer oznanila, da naj se šola začne, a v praksi je drugače. Kjer niso naseljeni begunci, so pa šole izropane in brez vseh pripomočkov, potrebščin, klopi. Kar nekajkrat smo videli večje skupine ljudi sedeti zunaj, tudi pod drevesom, pred njimi pa učitelj. Kot bi se vrnili 100 let v preteklost. Če ne bi videla s svojimi očmi, ne bi verjela. Videla sem razsute in izropane šole, v razredih na tabli še napisano zadnjo lekcijo iz zadnje ure pouka izpred dveh in pol let, preden so se razbežali. Don Bosko je torej odprl vrata približno 2000 učencem, željnim učenja. Kar nekaj učencev sem videla poškodovanih zaradi dronskih izstrelkov in bomb, ena punčka je bila brez stopal, nekaj fantov brez ene noge, a veselo pridejo vsak dan k pouku, gledajoč v prihodnost. Kaj pomeni dve leti in pol premora za učence in njihovo znanje, je vprašanje privilegija. Veseli so samo, da imajo kam iti, da zopet srečajo vrstnike, da imajo zopet občutek življenja v neki organizirani družbi. V razredu smo razdelili kekse, ki smo jih uvozili iz Adis Abebe. Salezijanci vsak dan dajo učencem zajtrk, ki je za mnoge edini obrok v dnevu. Otroci, veliki in majhni, so res izredno srečni, da

smejo biti ponovno v šolskih klopih in med odmorom so se gnetli okoli mene in me hiteli spraševati vse mogoče v odlični angleščini. Glede na to, da tako dolgo niso bili pri pouku, me je njihovo znanje angleščine zelo presenetilo. Poleg tega, da imajo željo po znanju, so tudi salezijanci med zaprtjem šol nudili »tutorial classes«, neformalni pouk iz različnih predmetov vsaj nekaterim. Jaz sicer govorim amharško, uradni etiopski jezik, a Tigray ima svoj jezik in amharščina glede na vojno s centrom države ni najbolj priljubljen jezik. Naslednji dan smo odpotovali v Adwo, okoli 80 km naprej od Shire, kjer tudi delujejo salezijanci. Prvotno so upravljali predvsem tehnično šolo. Ko pa se je začelo izredno stanje zaradi pandemije in vojne, se je tudi zanje vse spremenilo. Med korono so menda usposobili kmetijo oziroma vrt, ki je ozelenel in začel roditi sadove ravno, ko se je začela vojna. Salezijanec Luan iz Vietnama je povedal, da so več mesecev jedli samo to, kar je bilo na vrtu in to delili tudi ljudem. Zelenjavo, kot je blitva, ter sadje: mango, papajo, banane. Kako Bog poskrbi ... Ne le z živežem, temveč tudi z varovanjem. Medtem ko je bilo uničenih oziroma oropanih večina domov in ustanov, tudi verskih in državnih, so bile salezijanske hiše nedotaknjene. Ne znamo si razložiti drugače kot z varstvom Marije Pomočnice, da je ohranila salezijance varne in jim omogočila pomagati tisočim in tisočim.

Ko so zvezni in eritrejski vojaki ropali in uničevali, je mnogo ljudi prineslo svojo lastnino k salezijancem v varstvo, tudi avtomobile. Ko je regijska vojska v vojsko silila vse moške in mlade fante, so se mnogi skrili pri salezijancih, ki niso nikomur odrekli varnosti. Spali in kuhali so si v razredih. Vsak dan vojne so bila odprta tudi igrišča za vse otroke, kdorkoli je želel in mogel priti, da se sprost pri igri in ne misli na težave pokvarjenega odraslega sveta. Veliko otrok je v Adwo prišlo po mnogih dneh ali tednih peš hoje, ko so s starši ali svojci bežali, da si rešijo življenje. Mnogo jih je na poti doživelo grozote, videlo umreti starše ali druge ljudi, videlo neubesedljivo nasilje nad svojci ... V najboljšem primeru so se uspeli zateči v Adwo, pa čeprav nimajo ničesar več. Ko sem

pred seboj gledala zbrano tisoč glavo množico otrok v jutranjem zboru pred poukom, sem si težko predstavljala, kaj vse nosijo v svojem srcu in predvsem spominu. A gredo dalje. Salezijanci so torej kljub svoji prejšnji poklicni šoli sedaj šola za vse predmete, učijo prostovoljci in kdor koli je željan dela in ima nekaj znanja ter željo, da ga podeli. Čeprav je veliko učiteljev med vojno »izginilo«, ni težko najti ljudi, ki so pripravljeni delati, karkoli, tudi zastonj, saj normalnih plač v Tigrayu še vedno ni mogoče dati. Željni so dela, pa tudi želijo pomagati salezijancem pri poslanstvu, da pomagajo ljudem. Vsi vedo, koliko življenj so rešili, tudi ko je bilo najbolj nevarno, niso nehali pomagati. Ko niso imeli, so našli poti ... Aktivirali so se in z našo poslano moko začeli peči kruh in ga deliti beguncem in vsem, ki prihajajo vsak dan k Don Bosku. Zato iz Adis Abebe med drugim pošiljamo tudi moko. In vsak dan prostovoljci spečejo in razdelijo čez 5000 velikih štručk kruha. Vsak dan skuhamo tudi velike kotle tekoče otroške hrane (kot nekakšen instantni mlečni zdrob, ki ga prav tako pošiljamo iz Adis Abebe s pomočjo donatorjev) in delijo tisoč glavi množici najmanjših otrok in mater. Videla sem malčke s platenkami, v katere se jim natoči hrana in večina jih to zaužije na licu mesta. Ko sem to gledala, mi je šlo res na jok. Po eni strani od ganjenosti, po drugi strani od žalosti, kako lahko pride do takšnih potreb po pomoči in kako veliko je še teh potreb drugod po regiji, ki jih nikoli ne bomo mogli doseči. Ljudje si sami sedaj pač ne morejo pomagati. Bodisi so brez doma, saj so prišli iz uničenih predelov regije, bodisi so ostali brez dela, saj je uničena večina virov zaposlitev. Kako hudobno premišljeno ravnanje sovražnika: uničiti tovarne, ki zaposlujejo tisoče domačinov in jih tako odrezati od vira preživetja. Obiskali smo tekstilno tovarno, ki je pred vojno zaposlovala čez 7000 ljudi, vsaka družina je imela kakšnega člana, ki je tam delal. Najprej so vrgli bombo,

potem pa so vojaki zažigali notri vse po vrsti. Hodila sem med tisoči zažganimi šivalnimi stroji in drugo opremo. Uničiti, samo da se uniči. In tako je bilo v mnogih primerih. Če ne uničeno, pa pokradeno. Iz firm in tovarn je bilo pokradeno vse, kar se le da odnesti. Od aluminija do strojev, pohištva ... Povedali so primer, kako so vojaki prisilili kakšnih 20 fantov, da so cel dan bosi odnašali iz tovarne vse, kar se je dalo; ko so s pomočjo teh fantov vse pokradli, so jih preprosto postrelili in trupla odvrgli v jarke. Takšnih primerov je nešteto. Žal. Pri sestrah sv. Ane, ki imajo šolo in kliniko, so prav tako vse pokradli, potem pa, ko so bili vojaki lačni ali bolni, so jim morale sestre pomagati in povijati njihove rane. V šoli imajo čez tisoč učencev in tisto, kar lahko dobijo od salezijancev, je eno redkih živil, ki jih ti otroci zaužijejo. Predvsem je to malica med poukom, da sploh zmorejo pouk, pravijo učitelji. Tudi v Adwi smo si ogledali nekaj šol, kjer ubogi ljudje, ki so prej imeli vse, kar so potrebovali za življenje, sedaj životarijo in so popolnoma odvisni od pomoči. V Adwi je po besedah pristojnih okoli 150.000 beguncev. Na nekaj metrih jih živi nagnetenih mnogo, premnogo. Stranišča so luknje v tleh. Mnogi spijo preprosto na tleh, nekateri imajo kakšno platno pod sabo, kdo celo jogi, ki ni nikoli samo za eno osebo. O obleki, posteljini in drugih malenkostih raje

ne razmišljam. Tudi o čisti vodi za umivanje raje ne sprašujemo. Salezijanci za tiste, ki so dovolj blizu, da si jo prinesejo, nudijo tudi vodo. Pred kratkim so iz zajetja napeljali cevi in pipe, iz katerih si lahko v vrče in sode natoči vodo kdorkoli in kadarkoli. Tudi vojaki so si tu ničkolikokrat privezali dušo (če jo imajo). Še sedaj, nekaj dni po vrnitvi iz Tigraya, mi ob pisanju večkrat stopijo solze v oči; od trpljenja in od svetosti ljudi, ki sem jih srečala. Kar težko smo se poslovili od Adwe. Toliko srčnosti in polno idej, kaj vse potrebujejo, da bodo lahko še naprej pomagali. Seveda otroško hrano, moko za kruh in še kaj užitnega. Poleg tega pa avto oziroma kombi, s katerim bodo lahko še naprej razvažali hrano in drugo pomoč. V zadnjih dveh letih se je njihovo vozilo popolnoma iztrošilo, saj je bilo v najhujših vojnih časih eno redkih vozil, ki se je vozilo med različnimi kraji po Tigrayu, če so le uspeli dobiti nekaj goriva, da so pomagali tudi drugim kongregacijam pri razdeljevanju hrane. In v tem duhu sem prosila MIVO Slovenija in Misijsko središče, da nam pomagajo pri nakupu avta za Adwo, s katerim bodo salezijanci lahko tam še naprej pomagali tisočim, ki bodo še dolgo potrebni pomoči. In kot že tolikokrat so tudi tokrat uslišali prošnjo od tam, kjer bo pomoč dosegla resnično potrebne in nedolžne ljudi.

Od Adwe nas je čakala dolga vijugasta pot čez gore do mesta Adigrat, kjer so tudi salezijanci in druge skupnosti, ki prav tako pomagajo pribežnikom. Srečali smo se s škofom, ki je bil izredno ganjen ob srečanju s Cesarom, ki je bil skupaj z drugimi salezijanci v zaporu ravno zaradi pomoči ubogim Tigrajem. A to ga ni ustavilo, ampak je pomoč organiziral še naprej, kasneje tudi iz Italije in preko vseh nas, ki delamo z Don Boskom v Adis Abebi. Obiskali smo tudi katoliški sekretariat in sestre Filipinke. Obojni sodelujejo z nami v programu Botrstvo. Pripovedovali so o otrocih in njihovih družinah, ki so jim posredovali denar iz botrstva in hrano, da so lahko preživeli te težke čase. Zopet veliko hvaležnosti do salezijancev. A ob pogledu na izmučene in shujšane duhovnike ter sestre mi je bilo jasno, kdo je v resnični službi ubogim. Bili so z ljudmi v največjih stiskah, v najtežjih časih in z njimi delili najtežje izkušnje. Tudi oni sami so ostali brez svojcev, brez živeža. Neki duhovnik je rekel, da je bil dolgo brez čevljev, bos ... Sestram so uničili šolo, ki je bila edina šola v tisti vasi nedaleč od Adigrata (šolo sem obiskala leta 2019), kakšno življenje si lahko tam predstavljamo? Sestra Leti je pripovedovala različne zgodbe družin predvsem o sreči, ko so prejeli hrano, ki smo jo sestram poslali iz Adis Abebe. Njihove reakcije, ko so prejeli kakšno pomoč, govorijo predvsem o tem, kako hudo so bili potrebni pomoči in v kakšnem pomanjkanju so. Tudi tu smo obljubili, da se bomo še naprej trudili dobiti in poslati pomoč, tako hrano kot zdravila, učne pripomočke, pa tudi psihosocialno pomoč oziroma aktivnosti, ki bodo pomagale ljudem preseči travme in boleče izkušnje ter spomine preteklih let. Zadnji dan smo obiskali Mekele, glavno mesto regije, kjer je malo bolj organizirana pomoč ne le salezijancev, ampak predvsem CRS (Catholic relief service) in sester Daughters of Charity, ki v različnih zatočiščih posredujejo pomoč do 32.000 beguncem. Sestra, ki to pomoč koordinira, nas je sprejela z jokom

»Ljudje so zelo jezni na te velike organizacije, ki se vozijo z velikimi avti, jedo v največjih hotelih in v zatočiščih postavijo velik plakat, kaj drugega pa od njih ni, pravijo.«

sreče ob srečanju in bolečine, ki je še vedno v njej in ostalih ljudeh. Tudi njenega brata so poleg sovaščanov na sam božični dan 2021 ustrelili in jih pometali v reko. Ob srečanju s Cesarom, ki je ob začetku vojne, ko se drugi še niso zganili, kljub vsem preprekam takoj začel pošiljati pomoč, so se njeni spomini zbudili. Vem, da se ponavljam, a vsakdo je izražal to hvaležnost in hkrati potrebo po pomoči še naprej. Povedali so, da se število beguncem ne manjša, temveč večja, ker tudi po drugih koncih države potekajo bitke, ljudje bežijo in se zatekajo v Mekele. Sestre so v zatočiščih vsakodnevno in vsak dan vidijo nove ljudi. Nekateri se vrnejo na domove, a ker ne najdejo svojega doma, saj je uničeno, se vrnejo v zatočišče. Ne najdejo svojcev in tako obstanejo tu, natlačeni v šolah. Sestra, ki vodi aktivnosti pomoči, nas je vodila v eno šolo, kjer smo videli, kako se deli hrana. Obiskali smo razrede, kjer so ljudje dejansko natlačeni. A tako živijo. Ob srečanju in pripovedovanju njihovih izkušenj naše oči niso ostale suhe. Neka mama mi je dala v roke svojega dojenčka in rekla, da naj ga vzamem, da mu bo boljše z

mano. Druga je pripovedovala, kako so bežali iz vasi. Teči so morali dobesedno po truplih svojcev in znancev, da so lahko ušli. Druga spet, kako so morali gledati, kako jim pobijajo družinske člane – predvsem moške. Prepovedali so jim njihov pokop, morali so gledati trupla sredi vasi, kako jih jedo hijene ... In še druge grozote, ki si jih niti ne upam napisati. Marsikdo je rekel, da vojaki, ki so izvajali te grozote, preprosto niso ljudje. Niti živali niso zmožne česa tako groznega. Ena od žensk v tej šoli je povzela, ko je rekla: »Ni je stvari, ki je ti ljudje (vojaki, eni ali drugi) niso naredili ljudem, le povedano (še) ni«. Lahko bi napisala še veliko, a mislim, da je dovolj, da si lahko predstavljate, kako je in še huje, kako je bilo. Čeprav se ponavljam, naj še enkrat ponovim apel vseh, s katerimi sem se tam srečala, da ga posredujem komurkoli, ki je pripravljen slišati: še vedno so ljudje odvisni od pomoči, predvsem od pomoči Don Boska, ker na druge organizacije se ne gre zanašati. Vsi vedo, da je vojn po svetu veliko, a beda in životarjenje ljudi, ki niso popolnoma nič krivi, zahteva naš odgovor.

V vrtec po znanje jezika

S. IVA HORVAT, FRANČIŠKANKA MARIJINA MISIJONARKA, INDONEZIJA

Lepo vas pozdravljam iz Džakarte, glavnega mesta Indonezije, kjer sem že dobra dva meseca. Naša skupnost se nahaja v severnem delu tega deset milijonskega mesta, tukaj pa imamo tudi zdravstveni dom in ogromno izobraževalno ustanovo – vse od vrtca do gimnazije. Imenuje se Regina Pacis in je posvečena Kraljici miru. Kmalu po mojem prihodu v Indonezijo smo praznovala 90 let prisotnosti sester Frančiškank Marijinih misijonark v Indoneziji. Ta dan sem spoznala veliko katoličanov in tudi muslimanov, ki sodelujejo s sestrami, saj tukajšnji ljudje vedno praznujejo skupaj, z glasbo in plesom ter seveda dobro pripravljeno hrano.

V teh nekaj tednih mojega bivanja tukaj se počasi navajam na druge okuse hrane in drugo klimo, ki pa je precej težka, saj temperatura v Džakarti nikoli ne pade pod 25°C. Poleg tega pa je vlažnost zraka zelo visoka, saj smo v območju ekvatorja in z vseh strani obdani z morjem. Indonezija zavzema okrog 17.500 otokov in je 15. največja država na svetu. Lahko si predstavljate, da je tu najpomembnejše prevozno sredstvo letalo in ladja, če želiš priti na drug otok. Na kopnem pa je ogromno motorjev in veliko že precej starih avtomobilov. Če pomislite na našo malo Slovenijo, veste, da imamo okrog 40 narečij in precej različne tradicije, če jih primerjamo po pokrajinah. Tukaj pa je različnost še toliko večja. Ne samo, da ima vsak otok praktično drugačno kulturo, tudi znotraj

večjih otokov je precejšnja raznolikost. Vsak otok ima tudi neke vrste svoj jezik in zato je za Indonezijo zelo pomembna enost: en skupen jezik in ena država, ki spoštuje vsakogar. Enost je tudi eno od petih pravil, ki so bila postavljena, ko se je Indonezija leta 1945 osamosvojila, in veljajo še danes. Prvo in najpomembnejše pravilo pa se glasi: Vera v Enega Boga. Priznava obstoj Boga kot vir moči in moralnih vrednot ter spoštuje in priznava različnost religij in veroizpovedi. To pomeni, da je na najpomembnejše praznike vseh prisotnih religij tukaj državni praznik in prost dan. Pripadnost religiji je zelo pomembna. To, kar tukaj zelo pogosto doživljam je, da katoličani pridejo k meni, čeprav me niti ne poznajo, se predstavijo, da so katoličani in se želijo pogovarjati. Katoličani zelo močno držijo skupaj,

saj je samo 3 % prebivalstva te veroizpovedi. Kljub temu pa je Cerkev zelo živa in dejavna in cerkve so vedno polne ljudi vseh starosti. Indonezija je v večini muslimanska država, kar 90 % jih je, zato smo praktično obdani z vseh strani z muslimani. Zanimivo je videti, kako ob nedeljah gradijo in delajo težka dela, saj zanje nedelja ni Gospodov dan. Tukaj vsi, tudi muslimani, zelo spoštujejo Boga posvečene ljudi in želijo pomagati tudi finančno, če le zmorejo. Opažam namreč, da je precejšen prepad med revnimi in bogatimi ljudmi in tisti, ki imajo dobro izobrazbo, si lahko najdejo tudi dobro službo. Zato so dobre in privatne šole tukaj zelo pomembne in dobro obiskane. Predvsem katoliške šole prispevajo k večji izobrazbenosti. Velikokrat pa se zgodi, da se želijo mladi izobraziti v tujini. Voditeljem države to ni preveč všeč, zato Indonezijci zelo težko dobijo vizo. Tudi za daljše prebivanje v tej državi je težko dobiti dovoljenje. Konec 70-ih, začetek 80-ih let so celo takratnim misijonarjem rekli, da morajo

Zlo nima logike

S. BARBARA PETERLIN, MARIJINA SESTRA ČUDODELNE SVETINJE, UKRAJINA

sprejeti njihovo državljanstvo in ostati za vedno tukaj ali pa oditi. Veliko misijonarjev je takrat odšlo iz Indonezije in od tistega časa praktično nihče ni mogel več priti. Sama zelo močno občutim, da je za ljudi veliko presenečenje, ko srečajo mlado sestro iz Evrope. Ljudje se želijo pogovarjati z menoj in seveda slikati, kar je na splošno za Indonezijce značilno 😊. Moja prva in zelo pomembna naloga je torej, da se dobro naučim indonezijske, saj ljudje večinoma ne znajo angleščine. Hvala Bogu sem v teh nekaj tednih že osvojila nekaj malega osnovnih izrazov, tako da lahko izmenjam nekaj besed z ljudmi, ki so vedno zelo navdušeni, kadar govorim indonezijsko.

Do sedaj sem že dobila malo občutka, kakšna je mentaliteta Indonezijcev, obiskala sem nekaj mest, odkrila nekaj kulturnih navad ljudi, moram pa se še seveda še veliko naučiti, da bom lahko s tem, kar sem, pomagala tukajšnjim ljudem. Sedaj se je začelo novo šolsko leto in bom šla v vrtec, kjer si želijo večje navzočnosti sester in se bom skupaj z otroki učila tudi indonezijske 😊. Naj vas Dobri Bog varuje in vodi!

Ko se je vojna leta 2022 začela, smo šli proti pomladi, poletju in krhka človeška narava se je počutila bolj gotovo. Da vsaj od mraza ne bomo umrli, tako sem si mislila.

Vojna traja že več kot eno leto. Ko se je čas prevesil v globoko jesen, ko so temperature padale pod ničlo in so se začeli raketni napadi na elektrarne ter druge za življenje pomembne objekte, me je zaskrbelo.

Ko je v začetku oktobra prvič padla bomba blizu nas in se je stresla hiša, smo ostali cel dan doma. Ker so bili trije valovi napadov, se je prikradel strah. Čez deset dni smo se vračali iz vasi, kjer ljudem pomagamo z gradbenim materialom. Kijev je bil po grozovito močnem udaru v popolni temi. V tako velikem Kijevu skoraj ni bilo lučk. Na bencinskih črpalkah so bile obupne vrste. In takrat sem razmišljala – to je šele začetek, kako bomo preživeli še november, december, januar, februar? V teh mesecih smo bili velikokrat brez elektrike. Enkrat elektrike ni bilo več kot 24 ur. Takrat tudi vode ni bilo, prav tako tudi kurjave ne. Z Božjo pomočjo smo preživeli zimo, ki se je obetala kot zelo

težka. Za mnoge v Ukrajini je bila veliko bolj težka kot za nas. Gospod nam je dal mehko zimo. In že smo dočakali pomlad. Veselimo se vsakega novega dne, ker nam je življenje podarjeno in ker nas Gospod še potrebuje.

Vojna je tudi znotraj človeka. Tudi misli prihajajo kot bombe, ki razjedajo notranji mir in begajo, zmedejo. V nekem trenutku mi je bilo dano spoznati, da zlo nima logike, zato ga ni treba razumeti, razložiti, analizirati. Ker s tem, ko berem novice, analize, napovedi in o tem govorim drugim, postajam del tega zla. To ni Božja pot in ni moje poslanstvo.

Kaj pa je moje in naše poslanstvo, moja in naša vloga v tej nori resničnosti, ki je vojna?

Korak za korakom slediti Božji Previdnosti. Gospod hodi pred nami, kaže pot, načine pomoči, ljudi, ki to pomoč potrebujejo. Potrebuje, da smo navzočnost, da smo spomin na njegovo delovanje. Smo most, da darovi dobrih ljudi

pridejo k trpečim. V predmestju Kijeva smo letos pomagali že sedmim družinam z gradbenim materialom. Vaška gradbena brigada dela zelo zagnano: »Danes dokončamo zidavo do prve plošče. Jutri pa začnemo že pri sosedu, ki ste mu ravno pripeljali opeko.« In tako druga za drugo na pogoriščih domov rastejo nove hiše. Zelo aktivni predsednik krajevne skupnosti večkrat s ponosom pove o svojih vaščanih: »Čebele delajo.« Lepo je priti v njihovo vas, ki kljub grozodejstvu lanske okupacije s hvaležnostjo in radostjo živi naprej. Špakovim smo pomagali med prvimi. Ko se mlajša upokojenka spominjata začetkov obnove, vedno dodata: »Zahvalite se našim dobrotnikom v Sloveniji. Z nakupom gradbenega materiala ste nas motivirali, da nismo ostali v obupu, ampak smo videli, da s pomočjo dobrih ljudi lahko obnovimo svoj dom. V nas se je vrnilo upanje in želja po življenju. Z vašo pomočjo smo zmogli vstati iz gledanja ruševin v gradnjo nove hiše.« Doživimo veliko hvaležnosti ljudi. Tudi Nataša in Bogdan sta bila v zadnjem letu zelo preizkušena. Po dolгих letih pričakanj sta končno postala starša. V njuno veselje ob rojstvu prvorojenca je že po dveh dneh vstopila vojna. Bogdan je ženo

s sinom na svojo odgovornost vzel iz porodnišnice. Ni ju pripeljal v njuno novo hišo, temveč v klet bloka, kjer je živela njegova mama. Tu so se skrivali ves čas okupacije. Ljudje so jim nosili najnujnejše za novorojenčka. Njihovo mesto je bilo po desetih dneh osvobojeno. Na mestu njihovega doma je ostalo pogorišče razvalin. Za nekaj mesecev so odpotovali v osrednji del države k sorodnikom. Kmalu po vrnitvi v domači kraj so se Bogdanu začele težave z zdravjem. Preživel je težko operacijo na srcu. Da bi ponovno

gradil hišo z lastnimi rokami, ni več mogoče. V iskanju novih možnosti je našel dobro ohranjeno staro hišo, ki smo jo z darovi dobrotnikov lahko kupili. Bogdanova družina je vsem dobrotnikom neizmerno hvaležna. V času vojne je težko gledati naprej. Misel se vedno ustavi ob »Kdaj bo tega zla konec«. Zdi se, da bo šele takrat smiselno kaj delati ali načrtovati.

Čas nam je dan sedaj, čas vojne. Drugega ni. V tem času smo poklicani živeti evangelij. Zato želimo nadaljevati z dejavnostmi, ki smo jih razvijali že pred vojno. Koronavirus in potem vojna sta nam podrla mrežo prostovoljstva, delo v bolnici. Treba je graditi na novo. Dragi naši dobrotniki! V tem letu vojne se vas je na trpljenje in stisko ukrajinskega naroda odzvalo res veliko. Hvaležne smo za vse molitve, ki preganjajo zlo in nas krepijo ter zedinjajo za resnično pripadnost in služenje našemu Gospodu. Hvala za kakršno koli dobroto, bližino, pomoč in sočutje. Hvala, da na mnogo načinov pomagате, da je v našem življenju več dobrote in več upanja. Želele bi se zahvaliti vsakemu posebej, osebno, pa je nemogoče. Verujemo, da bo dobri Bog vsa ta dejanja ljubezni vsakemu izmed vas skrbno povrnil.

Solidarno kolesarjenje

S. AGATA KOCIPER, SALEZIJANKA, BRAZILIJA

Vsem vroč pozdrav z novico, da sem dobro pri delu in pri zdravju. Tukaj smo se odzvale na povabilo in tri dni sodelovale z rekorderjem kolesarjenja po Braziliji Valdeni Pinheiro Alves, ki bo s kolesom prevozil pot po Braziliji do 27 glavnih mest in tam predstavljal solidarnostni projekt "PAO SOLIDARIO" (solidarnostni kruh). Tudi sestre HMP smo podprle njegov projekt, ki ga je namenil našemu socialnemu delu. Tako smo skupaj s še drugimi prostovoljci pred trgovinami ljudi nagovarjale in vabile k sodelovanju ter k darovanju enega kilograma hrane, medtem ko je on 12 ur neprenehoma vozil kolo, okrašen z zastavami in plakati solidarnega kolesarjenja. Bila je zelo uspešna akcija. Zahvala gre Bogu in temu brazilskemu rekorderju, ki ga imenujejo tudi *Ambasador miru*. Sedaj je to izjemno akcijo v korist lačnih družin izvedel že v predzadnjem velikem mestu Brazilije. Lačnih družin pa tukaj ni malo, zato je njegova akcija toliko bolj blagoslovljena. Vesela sem, da sem sodelovala in še bolj vesela bom, ko bomo delili to hrano tistim, ki jo najbolj potrebujejo.

Brez elektrike

TONE GRM, SALEZIJANEC, MOZAMBIK

V župniji sv. Janeza Krstnika smo obhajali praznik zaveznika in hvaležnosti za 40. obletnico ponovnega odprtja misijona Moatize in salezijanske navzočnosti v provinci Tete. Na praznovanju so bili prisotni tudi nekateri gostje in civilne oblasti mesta Moatize. Med mašo je podalo obljube 60 novih članov ADMA. Ob koncu maše je bila procesija s podobo patrona. Ob 13. uri je sledilo skupno kosilo, nato pa kulturni program z veliko veselja, petja in glasbe. Cel dan smo bili brez elektrike, a nam je, s pomočjo izposojenega agregata, vendarle uspelo uresničiti zastavljeni program. Danes pa začenjamo s prenovo župnijske cerkve!

Nova vojna za narod

S. ZVONKA MIKEC, SALEZIJANKA, ANGOLA

Kar se tu dogaja zadnje dni, je zelo zaskrbljujoče: kar naenkrat so podražili bencin za 70 %, začeli so kontrolirati vse, kar je uradna in neuradna prodaja in tako so

na veliko zapirali vsa skladišča, prodaje na veliko, kjer ljudje kupujejo, da potem prodajajo na manjših trgih ali pa kar ob cesti, hiši ... Zdaj tega, vsaj v mestih, ni več. A to je bil edini dohodek za mnoge. Tako v državi vlada veliko nezadovoljstvo, ljudje bi radi protestirali, pa nimajo kje. Za malo peščico, ki živi na račun ubogih in izkorišča bogastvo te naše države, to res ni pomembno. A velika večina zelo trpi. Revščina narašča (no, saj vem, da je to kar splošno po svetu, a kjer je že bila revščina, se to še bolj pozna) in ko vidiš ljudi, očete in mame, ki ne vedo, kako in kaj bi, da bi dali otrokom kos kruha, se kar srce trga. Tisti, ki so zapustili svoja polja v notranjosti države v upanju, da bo v mestu lažje, zdaj res ne vedo, kako in kaj! To je zdaj nova vojna za narod, ki je že leta in leta trpel vojno, pomanjkanje ...

Jezik ni ovira

IVANA ŽIGON, LAIŠKA MISIJONARKA, MOZAMBIK

Srečno in varno sem pristala v Afriki! Minilo je šele malo dni, a je vtisov že toliko, da jih težko strnem v teh nekaj vrsticah, niti v besede ne ujamemo vsega. Zaradi opravkov in obveznosti smo še na jugu

države, nekaj dni v Maputu ter skoraj teden dni v Namaachi. Maputo je glavno mesto in ima temu primerno širok razpon socialnega položaja ljudi – s težiščem zelo nizko. V bližnji okolici salezijanske hiše so barakarska naselja in blatne ulice, široka cesta s prenatrpanimi "šapami" in poltovornjaki, kokoši, "stojnice" vsega, kar je mogoče pridelati doma ali kupiti od Kitajcev, skrbno pometena ilovnata dvorišča, pločevinaste strehe, polja solate, palme in zvedavi otroci. V Namaachi, malo odmaknjenem in veliko bolj mirnem mestecu, sestre salezijanke vodijo internat za dekleta. Tu se z dekleti igram, jim pomagam pri nalogah (kolikor mi zaenkrat šibko znanje portugalsčine to omogoča :) in pri hišnih opravilih. Pretresljive so njihove zgodbe in izkušnja, kako jezik v iskanju človeške bližine res ni ovira. Navajam se na to, da se sonce premika v drugo smer, da je "eksotično sadje" nekaj domačega in da v temačni cerkvi najprej vidim le albo ... šele, ko se nasmeji, pa tudi (op. temnopoltega) duhovnika :). V naslednjem tednu se z novim terenskim avtomobilom s Tonetom odpraviva proti severu, v Moatize.

Srečanje misijonarjev v prijaznih Črenšovcih

JANA DAGARIN, KANDIDATKA V SKUPINI SLED

Kdo so misijonarji? Sem lahko tudi jaz? Kje je misijon? Sprašujemo se in v globini svojega srca prepoznavamo, kje je naše mesto na tej ljubi Zemlji.

V soboto, 24. junija 2023, je potekalo tradicionalno srečanje misijonarjev v domovini. Dobili smo se v prijazni župniji Črenšovci. Prišli so sedanjí ter nekdanji misijonarji pa še drugi, ki živijo in dihaajo z misijoni, tudi pripravniki za prihodnje laiške misijonarje v skupini SLED, prostovoljci projekta POTA in škofijski in dekanjski animatorji za misijone. Zbrali smo se pri sveti maši, kjer so bili z nami tudi domači župljani. Somaševanje je vodil soboški škof msgr. dr. Peter Štumpf, ki nas je nagovoril s svojo pridigo. Pri maši so sodelovali misijonarji in misijonarke. Murskosoboški škof je po sveti maši blagoslovil novi MIVA kombi, ki je namenjen salezijanski skupnosti v Podgorici v Črni gori. Zdaj že služi za podporo pastoralni mladine. V zahvalo za to pomoč se nam je pridružil inšpektor salezijanske skupnosti v Sloveniji Marko Košnik. Srečanje misijonarjev smo nadaljevali s pogovorom v lepo urejeni veroučni učilnici, kjer sta nas nagovorila škof Peter Štumpf in ravnatelj Misijonskega središča Slovenije

Matjaž Križnar. Predstavnik MZZ Andrej Šter se je zahvalil misijonarjem za povezovanje s svetom in tudi za podporo slovenskim državljanom, ki se znajdejo v tujih deželah v stiskah. Misijonarji so pripovedovali o Jezusovem povabilu, ki so mu sledili in odšli v svet oznanjat novico, pomagat ubogim, ustvarjat, ponuditi roko drugemu. Govorili so o svojih doživetjih. Nekateri zdaj oznanjajo vero v domačem kraju, saj se je njihovo poslanstvo v tujih deželah zaključilo. Lahko jih obiščemo v

salezijanskem domu na Trsteniku in v drugih domovih ter se jim pridružimo pri sveti maši. Vsak udeleženec srečanja je predstavil svojo misijonsko pot in aktualne novice ter zakaj se je znašel na srečanju. Nekateri misijonarji so bili v juniju pri nas za kratek čas, zanimivo je bilo njihovo pripovedovanje. Skupno kosilo so nam v župnišču pripravile skrbne gospodinje iz Črenšovca. Po kosilu se je oglasila še slovenska pesem v pozdrav Mariji in naši domovini. Dobro razpoloženi smo se zapeljali do reke Mure in jo prečkali s Tinekovi brodom. Gospodar nam je razložil sistem vodnega pogona in nas ob koncu počastil z značilno prekmursko gostoljubnostjo. Župniku župnije Črenšovci ter škofijskemu animatorju za misijone Zoranu Caru se zahvaljujemo za odlično pripravljeno in izpeljano srečanje misijonarjev ter postrežbo. Imeli smo priložnost poklepetati med seboj, si podeliti svoje izkušnje in tudi slišati, kaj vse dobrega delajo naši misijonarji po svetu. Vrata v svet so odprta. Veseli smo vseh, ki nas podpirate z molitvijo in sredstvi. Tudi vi lahko vstopite na to pot oznanjevanja. Se nam pridružite?

Knobleharjevo v Škocjanu na Dolenjskem

V občini Škocjan pri Novem mestu ob občinskem prazniku, 6. julija, pripravljajo tradicionalni niz Knobleharjevo 2023. Posvečen je

ohranjanju spomina na ta dan leta 1819 rojenega častitljivega rojaka, slovenskega misijonarja v Afriki in raziskovalca reke Nil dr. Ignacija

Knobleharja. Na predvečer rojstnega dne velikega misijonarja, 5. julija, je bila v župnijski cerkvi po maši, ki jo je ob somaševanju daroval upokojeni beograjski nadškof Stanislav Hočevar, slavnostna akademija v organizaciji občine in župnije Škocjan. V glasbeni del večera so zbrane popeljali Vokalna skupina Mavrice iz Podbočja – sv. Križ in združeni zbor članov KD dr. Ignacija Knobleharja Škocjan. Slavnostni govornik je bil škocjanski rojak in častni občan nadškof Stanislav Hočevar. Ob koncu slavlja v cerkvi je zahvalno besedo izrekel tudi župan Kapler. Sklepno dejanje pa se je odvijalo pri Knobleharjevemu spomeniku (postavljen leta 2008) na Knobleharjevem trgu pred župnijskim domom v Škocjanu. Tudi zbrana sredstva v teh dneh bodo namenili prav za misijon na področju, kjer je deloval Knoblehar.

Vir: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=746485380813270&set=pcb.746489430812865>

Baragov dan

V petek, 30. junija, je občina Trebnje praznovala občinski spominski dan – Baragov dan, se ob obletnici rojstva (29. junija) poklonila rojaku, izjemni

osebnosti, misijonarju med staroselskimi plemeni in škofu v Ameriki, božjemu služabniku Frideriku Ireneju Baraga. Slovesno mašo je v župnijski

cerkvi Marije Vnebovzete ob somaševanju župnika in postulatorja Jožeta Pibernika in duhovnega pomočnika Slavka Kimovca daroval urednik in direktor revije in založbe Ognjišče Božo Rustja. Po maši je sledila slavnostna akademija z bogatim kulturnim programom. Zbrane sta nagovorila županja ga. Mateja Povhe in g. Božo Rustja. Vokalna skupina Aurora pa je pod vodstvom Janje Dragan Gombač in ob spremljavi Sofie Ristic na harfi izvedla koncert klasičnih skladb, zborovskih pesmi, ljudske pesmi in priredb ljudskih pesmi. Spremljali sta jih solistki Lucija Žohar in Eva Lavriha. V soboto, 1. julija, pa je od jutranjih ur potekal tradicionalni pohod po Baragovi poti. Pohodnike je na pot po običaju pospremil Občinski pihalni orkester Trebnje.

Vir: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=742962087832266&set=pcb.742962834498858>

Poslovila se je s. Miriam Praprotnik

V nedeljo, 23. 7. 2023, je v večnost odšla nekdanja misijonarka v Albaniji s. Miriam Praprotnik. S. Miriam se je rodila 31. oktobra 1924 v globoko verni krščanski družini. Bila je najstarejši otrok, kasneje so se ji pridružili še brat in dve sestri. Že od majhnih nog je sanjala o redovnem in misijonskem poklicu.

Ko je postala redovnica, je izrazila tudi svojo željo, da bi odšla misijonarit v Afriko, a so jo poslali kot sestro zdravnico na Kosovo, kjer je skoraj 30 let delovala med albanskim ljudstvom. Poleg dela v ordinaciji je obiskovala bolnike po domovih in pomagala kjerkoli je mogla. Nazadnje so jo upokojili iz danes nam nerazumljivih razlogov. Bog pa je to obrnil na dobro, saj se je tisto leto odprlo novo polje dela za uboge. Cerkev in Družba usmiljenk je želela odgovoriti na nove klice, zato so predstojniki iskali sestre, ki bi bile pripravljene iti v Albanijo. Prav na pepelnico leta 1992 sta se z mlado sestro Gjysto Prlaskaj odpeljali z ladjo iz Trsta v »deželo orlov in gostoljubja«. Z dobro voljo in ljubeznijo do ubogega, toliko časa zatiranega ljudstva, sta na začetku premostili skoraj neverjetne težave. Ljudje so bili zelo odprti, zaupljivi, sprejemljivi za dobro in tudi za sprejem evangelija. Sestra Miriam je obiskovala bolnike in jih skrbno spremljala, prav tako svojce.

Da je mogla pomagati z zdravili, hrano in drugim se je, v zaupanju v Božjo previdnost, povezala z dobrodelnimi ustanovami v Sloveniji in tujini. Za svoj trud je prejela več priznanj in odlikovanj, s katerimi pa se ni ponašala. Vedela je, da je vse Božji dar, saj se je darovala Jezusu za njegove brate. Na vprašanje, kaj bi naredila, če bi se še enkrat odločala za poklic, je odgovorila: »Ko bi še enkrat izbirala poklic in ko bi ga izbirala tisočkrat in milijonkrat, bi vedno znova izbrala to, kar sem: zdravnica in redovnica, in to usmiljenka. Naše glavno pravilo je tako lepo: Darovati se popolnoma Bogu za služenje Kristusu v ubogih«.

Po truda polnih dnevih si je zlasti ob večerih vzela čas za dopisovanje. Mnogim je pomagala z nasveti, z duhovno bližino. S. Miriam je izredno ljubila Cerkev. Molitvi zanjo je posvetila veliko časa, najraje zgodaj zjutraj, saj je potrebovala izredno malo spanja. Največ je molila za duhovnike, mnogim je pomagala najti pot v duhovništvo ali vztrajanje v njem. S premišljevanjem globokih teoloških knjig, zlasti vzhodnega menišтва, je prodirala v skrivnost Svete Trojice. Zato ji je bila posebna ljubezen tudi lepo oblikovana molitev. Bog je pač Lepota in zanj mora biti vse lepo. Leta 2012 je prišla na zdravljenje v Slovenijo, v upanju, da se bo vrnila v ljubljeno Albanijo. Pa ni bila Božja volja. Zaradi oslabelega zdravja je ostala v domovini. Nekaj časa je še pomagala pri lažjih delih v Šentjakobu, ko je omagala, pa se je preselila v Dom svete Katarine v Mengšu. Tu je nadaljevala svoje poslanstvo, svoj misijon, z molitvijo in darovanjem onemoglosti, dokler v srcu ni zaslišala klica: »Pridi, moja hči, moja nevesta, v malem si bila zvesta, čez veliko te bom postavil.« Hvaležni smo za njeno bogato, Bogu darovano življenje, hvaležni, da je sodelovala z milostmi, ki jih je bila deležna. Zdaj trdno upamo, da se veseli pri Bogu skupaj z mnogimi, ki jim je pokazala pot v srečno večnost.

sestre usmiljenke in MSS

jubilanti – čestitamo

55 let v misijonih

P. Janez Mihelčič, jezuit, rojen 13. maja 1942 v Radovljici. V misijone je odšel 11. septembra 1968. Deluje v Kirgiziji.

40 let v misijonih

S. Agata Kociper, salezijanka, rojena 5. februarja 1957 v Odrancih. V misijone je odšla 14. septembra 1983. Deluje v Braziliji.

35 let v misijonih

Janez Krmelj, duhovnik LJ, rojen 15. decembra 1955 v Selu nad Polhovim Gradcem. V misijone je odšel 3. oktobra 1988. Deluje na Madagaskarju.

15 let v misijonih

S. Andreja Godnič, uršulinka, rojena 6. avgusta 1971 v Gabrovici. V misijone je odšla 12. septembra 2008. Deluje v Venezueli.

10 let v misijonih

Anton Grm, salezijanec, rojen 22. marca 1965 v Videm Dobropolje. V misijone je odšel 14. oktobra 2013. Deluje v Mozambiku.

5 let v misijonih

S. Urša Marinčič, šolska sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja, rojena 26. oktobra 1981. V misijone je odšla 25. oktobra 2018. Deluje v Ugandi.

TRIKRALJEVSKA AKCIJA | župnije: Maribor – Košaki, Stranje, Šentjurij-Podkum, Št. Ilj v Slovenskih goricah | posamezniki: Šernek Stanka, Štefe Francisco, Štefe Nejko, Šuštar Branko

ADVENTNA AKCIJA | župnije: Kapela pri Radencih, Koper - Sv. Marko, Ljubljana-Štepanja vas, Maribor - Sv. Križ, Radlje ob Dravi, Stranje, Št. Ilj v Slovenskih goricah | posamezniki: Kopriva Silvester, Rijavec Anže, Špec Saraja

SKLAD MIVA | župnija Leskovec pri Krškem | posamezniki: Blažič Gašper, Bratož Nežka, Brus Kristina, Cevka Janez, Erman Matilda, Finvis d.o.o., Gabrijelčič Mirjam, Gritli Lucija, Hribar Jože, Hrovat Olga, Jeromen Kavčič Marija, Jeromen Peressutti Ana, Kerznar Anica, Kokot Branka in Franc, Koren Jerica, Kotar Cvetka Terezija, Lipušček Marjan, Manfreda Rak Vesna, N.N., Ogorevc Klara, Pavlovčič France, Pečarič Podobnik Karmen, Pegan Sara, Peršin Mateja, Petrovič Ivan, Pevec Andrej, Pirih Marija, Pižmoht Marija, Pšeničnik Marjana, Saksida Blaž, Selan Stanka, Srebrnjak Andreja, Strnad Alenka, Šušter Branko, Trobec Mojca, Vivod Andrej, Vrečič Primož

SKLAD ZA MISIJONE | posamezniki: Blažič Mihael, Brglez Franc, Cergolj Janez, Čebokelj, Debeljak Jože, Dolinšek Tatjana, Eržen Vesna, Govedič Robert, Grm Anton, Hribar Vida, Janc dr. Miha, Kac Alanka, Koprivnikar Jožica, Korez Jožica, Kotnik Ambrož, Kozjek Marija, Kozole Cvetka, Kunaver Kovačič Marija, Kužnik Francka, Likar Sebastjan, Lipušček Marjan, Ljuman d.o.o., Lovše Anica, Magdič Olga, Merlak Ivanka, Mernik Franc, Mijatović Avguštin, Miklič Vlasta, Mikulin Olga, Mohorič Slavica, N.N., Ogorevc Klara, Paškič Ilija, Pirc Melita, Podkrižnik Jožef, Rastresen Marija, Rastresen Matko, Saksida Blaž, Sanič Luka, Schwarzbartl Tomaž Ervin, Sirk Saksida Marija, Slokar Darja, Suhadolnik Franci, Šiško Milka, Štrukelj Franciška, Trampuž Ivo, Zorenč Davorina

SKLAD ZA LAČNE | posamezniki: Adamič Nuša, Bobnar Blaž, Čemažar Peter, Harej Janko in Metka, Harej

Vojko, Kebe Janez, Kelhar Gregor, Kržišnik Franci, Kunc Vinko, Lazar Jožica, Lenarčič Žiga, Medvešek Viljem, N.N., Osolin Primož, Pavla, Petrovič Jernej, Pirnar Žan, Semenič Bojana, Štampar Robert, Volk Dunja, Zupanc Kristjan

SKLAD ZA MADAGASKAR | posamezniki: Barat Rozalija, N.N., Remic Primož

ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE MISIJONARJEV | Harej Janko in Metka

VODNJAKI - ZAMBIJA | Kunc Vinko

MAŠNE INTENCIJE | posamezniki: Bertolini Francesco, N.N.

MISIJON MATANGA | posamezniki: Kresnik Robert, N.N., Pečarič Podobnik Karmen, Podobnik Jožica

MISIJON AMPITAFI | posamezniki: Cablex-M d.o.o., Elektrarne RM d.o.o., Horvat Andrej, Kunc Vinko, Vertikala-X d.o.o.

JOŽE ADAMIČ | posamezniki: Avsenik Janez, Drobež Kristina, Molitvena skupina Koper sv. Marko, N.N.

PAVEL BAJEC | posamezniki: N.N., Ušaj Robert, Peter Ivančič, Jenič Dušan

S. ANKA BURGER | posameznika: N.N., Tušek Andrej

S. METKA KASTELIC | N.N.

S. VIDA GERKMAN | posamezniki: Jenič Dušan, Koselj Veronika in Marko, Oblak Marija

S. VESNA HITI | posamezniki: Cergolj Janez, Lajevec Janja, N.N.

TONE KERIN | župnija Šmartno pri Litiji | posamezniki: Colner Justina, Durič Ana, Jagodic Franci, Kelhar Gregor, Kežman Aleš, Lah Benjamin, Marija Marjeta Plaper Vernik, Petkovšek Danica, Šušteršič Ivana, Vernik Marjana

S. AGATA KOCIPER | Jenič Dušan

KRMELJ JANEZ | posamezniki: Bolta Marko, Glasenčnik Daša, Hostnik Janez, Ključevšek Tatjana, Kobal Klavdija, Kolander Tadeja, Komac Blaž, Kožuh Ivo, Ogorevc Klara, Pirih Marija, Urh Jernej, Vrabec Marko, Zgubič Evgen

S. ANDREJA GODNIČ | posamezniki: Avsenik Janez, Dernovšek Derman Irena, Fajdiga Joško, Habjanič Jožica, Harej Vojko, Komac Blaž, Kožuh Ivo,

Rustja Andreja, Strajnar Breda, Štuhec dr. Ivan

DANILO LISJAK | Bonutti - Hajdinjak Kamila | Harej Janko in Metka | Krevelj Branko

TOMAŽ MAVRIČ | Malalan Nika

P. JANEZ MIHELČIČ | Jenič Dušan

S. ZVONKA MIKEC | posamezniki: Jahič Cveta, Murn, Rogl Cvetko, Slovenska Karitas

MISIJONARKE MATERE TEREZIJE

| posameznika: Kranjc Rafael, Mijatović Avguštin

JANEZ MESEC | posamezniki: Avsenik Janez, Harej Neva in Rajko, Jeralič Martina, Lorber Mitja, Mijatović Avguštin, Molitvena skupina Koper sv. Marko, Muller Marija, Šimnic Apolonija, Ušaj Robert

PEDRO OPEKA | posamezniki: Al Arslonga d.o.o., Bider Romana, Bohak Ivan, Bolta Marko, Demšar Vida, Greif Boris, Herman Petra, Hočvar Janko, Kecelj Peter, Kham Alenka, Kozina Jože, Kunc Vinko, Lah Benjamin, N.N., Ramovš Vera, Ravnovesje in Marko Janc s.p., Rogl Cvetko, Rus Valerija, Slovenska Karitas, Snoj Irena, Šegula Zdenka, Zgonc Marija

S. JOŽICA STERLE | posameznika: N.N., Paljk Florijana

P. MARTIN KMETEC | posamezniki: Colnar Marija, Krek Albina, N.N., Ramovš Vera

S. MARJETA ZANJKOVIČ | posamezniki: Kasič Marko, Kokalj Alojzij, N.N., Prelog Dušan, Stantič Mitja, Šimonka Hermina, Šimonka Širc Urška, Zadravec Roman, Zanjekovič Tanja

TONE GRM | posamezniki: Blatnik Silva, Jeralič Martina, Kožuh Ivo, Salezijanska skupnost Kodeljevo

S. BOGDANA KAVČIČ | posamezniki: Dernovšek Derman Irena, Molitvena skupina Koper sv. Marko, N.N.

P. LOJZE PODGRAJŠEK | Povh Jože

BARBARA ČUK | Jenič Dušan

S. ANICA STARMAN | posamezniki: Molitvena skupina Koper sv. Marko, N.N.

S. MILENA ZADRAVEC | N.N.

S. FANI ŽNIDARŠIČ | posamezniki:

Harej Neva in Rajko, Jenič Dušan, N.N., Sajevec Marija, Souidi Zavrl Nada

P. JANEZ MUJDRICA | Colnar Marija

JANEZ SEVER | Jenič Dušan

S. LJUDMILA ANŽIČ | posameznika: Lazar Jožica, N.N.

S. ANA SLIVKA | posameznika: N.N., Ušaj Robert

S. BARBARA PETERLIN

| posamezniki: Kvaternik Janez, Lajevec Janja, Mežan Olgica, Pirnat Janez, Pšeničnik Marjana, Retelj Andreja

S. DORICA SEVER | posamezniki: Babič Angela, N.N., Pavlovič Marija

STANE KERIN | župnije: Dole pri Litiji, Krško, Mirna | posamezniki: Avsenik Janez, Hosta Štefan, Komac Blaž, N.N.

S. URŠA MARINČIČ | župnija Ljubljana-Marijino Oznanjenje | posamezniki: Gerl Jožica, Kržišnik Eva, Lajevec Janja, Novak Janja, Pisk Tomaž, Sušnik Kolbezen Barbara, Šilc Marinčič Andreja, Združenje Kolpingovih socialnih idej

S. MOJCA KARNIČNIK | posamezniki: Čengija Kata, Zelenc Marija

BR. MIHA MAJETIČ | posamezniki: Krek Albina, Lajevec Janja, Ogorevc Klara

MARIJINE SESTRE - UKRAJINA

| posamezniki: Avbar Marija, Dernovšek Derman Irena, Fajdiga Joško, Jeromen Kavčič Marija, Kočar Stanislav, Malovrh Mojca, Merljak Marija, Mijatović Avguštin, Perovšek Francka, Peterca Klavdio

PETERLIN S. BARBARA | posamezniki: Slovenska katoliška misija Göteborg, Ušaj Robert, Zajec Marija

POLONA DOMINIK | posamezniki: Batič Vilma, Černe Milena, Hrovat Olga, Jamnik Matej, Kramberger Marta, Krebelj Marija, Likar Franc, Žebaljec Mojca

S. ZORICA BLAGOTINŠEK | posamezniki: Gale Bogomira, Gladek Maja, N.N., Praznik Sonja in Jože

IVANA ŽIGON | Lepen Kristina

MISIJONA CRIPAM - BRAZILIJA | posamezniki: Kos Tjaša, Muller Horvatič Ingrid

Marija te varuje

Ko se držiš Marije,
ne boš zašel;
ko se zatekaš k njej,
ne boš razočaran;
ko razmišljaš o njej,
se ne boš motil;
ko te ona drži,
ne boš padel;
ko te ona varuje,
te ne bo strah;
ko te ona vodi,
se ne boš utrudil;
ko te ona podpira,
boš prispel varno.

Ona zadržuje svojega Sina,
da nas ne kaznuje;
ona zadržuje satana,
da nam ne škoduje;
ona poskrbi,
da naše kreposti ne pojenjajo;
ona poskrbi,
da se naše zasluge ne izničijo;
ona poskrbi,
da se naše milosti ne izgubijo.

Sv. Bernard

Kip Marije, Kambodža

**Katoliški
misijoni**

Groblje, Rim, Buenos Aires
1923-1987

Lado Lenček C.M.
urednik KM 1938-1987

Misijonska **obzorja** | Izhajajo v Ljubljani
od 1987